

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 172. An & qualiter alienatio rerum ecclesiæ ab ommissas solennitates nulla, iisdem ex intervallo supervenientibus ratificetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

non esset, si contractus ipso jure invalidus. Nam præterquam, quòd per hoc æquè oppugnetur invaliditas illius pro foro externo, relessio illa non ad obligationem simileve effectus juris spectat, sed ad factum referenda, ita ut alienatio, quæ de jure nulla est, de facto etiam revocetur. Wiestn. *h. t.* n. 85. cum Gonz. *in c. quoties. de passis. n. 1.* Neque ex hoc probetur sententia opposita, quòd ex tali alienatione facta sine solennitate, si dicatur valida in foro conscientie, nullum creetur Ecclesie præjudicium; eo, quòd maneat nihilominus rescindibilis, & in optione Ecclesie sit, vel agere contra possessorem ad restituendam rem, vel contra alienantem, ut resarciat damnum Ecclesie illatum. Neque enim ideo præcisè dicitur invalida in foro conscientie, quòd, si foret in eo valida crearetur Ecclesie præjudicium, sed quia jura sic voluerunt, ut vel sic etiam remotius ab ea damnum & fraudes arcerentur, non permitiendo illam ullatenus subsistere, exemplo matrimonii clandestini irritati pro foro conscientie.

Quest. 171. An & unde in dubio præsumatur & probetur in alienatione rerum Ecclesie intervenisse solennitates?

R Esp. primò: Tametsi, dum actui non impugnatur alienatio, defectusque solennitatum allegatur ab adversario, pro earum intervenitu, seu omnia legitime peracta esse, proque instrumento, in quo id narratur, præsumi possit; secus, si hic defectus allegetur, ut ex Gail. *l. 2. observ. 71. num. 6.* allegante pro hoc Felin. *in c. sicut. de sent. & re judic. num. 28.* & Craver. *de antiq. temp. dicit Wiestn. h. t. num. 92.* per se tamen loquendo, instrumentum, alienationis prælati sigillo & subscriptione munitum, in quo narratur alienationem factam, præcedente de ea tractatu capitulari & consensu capituli ex legitima causa, etiam specificata, adhibitis quoque cæteris solennitatibus, non facit stabilem præsumptionem, multòque minùs sufficientem probationem, ut pro valore alienationis pronuncietur, nisi aliunde quoque constet, aut probetur, solennitates intervenisse; cum juxta regulam receptam in solennitatibus jure requisitis, quibus partes liberè renunciare nequeunt, non sufficit nudè asserta, & non probata narratio, ita Anchar. *in c. 1. h. t. not. 3.* Franc. *ibidem num. 4.* Mascard. *de prob. l. 1. concl. 75. num. 15.* Laym. *d. de reb. eccl. alien. thes. 26.* quos citat & sequitur Pirh. *h. t. num. 33.* Arg. *c. 1. h. t. in 6.* ubi verbis Episcopi & Capituli asserentium decimas alienatas in Archidiaconum obtinues redditus illius (etsi ea aliàs fuisset causa sufficiens) quia hæc non apparuit, aut probata fuit vera, ut Gl. *ibidem v. tennes.* fides habita non fuit. Ubi verò de tractatu capitulari & consensu capituli constaret, jam propter ejus autoritatem, præsumi de intervenitu causæ legitimæ alienandi, nisi contrarium probetur, cum Mascard. *l. c. num. 11.* tradunt. Laym. *l. c. & in cit. c. 1. num. 5.* Pirh. *l. c. Wiestn. num. 94.* Quòd si tamen etiam ad dictum instrumentum accederet, quòd nunquam vel diuturno tempore alienatio illa non fuerit impugnata, aut ei contradictum, etiam absque facta mentione de adhibitis solennitatibus, & citra aliam probationem, has adhibitas, & omnia

legitimè acta præsumi posse juxta generalem doctrinam, quòd solennitas extincta ex diuturnitate temporis præsumatur, ex Masc. *cit. n. 15.* docent iidem Pirh. *n. 34.* Wiestn. *n. 95.* ita tamen, ut præter diuturnitatem temporis requiratur ex parte ejus, cui faveret præsumptio, possessio, & ex parte illorum, qui alienationem, si illegitimè facta, revocare & impugnare poterant, & probabiliter impugnassent, scientia & patientia. Arg. *c. pervenit. de empt. & vendit. Felin. in c. de sent. & re judic. n. 33.* Rosenthal. *de feud. c. 4. concl. 32. n. 1. & 2.* Gail. *l. 2. observ. 161.* Laym. *l. c. thes. 27.* Pirh. Wiestner. *LL. cit.* Et nihilominus adhuc talis præsumptio; cum non sit juris & de jure admittit probationem in contrarium, nimirum pro defectu solennitatum, ut AA. iidem cum communi. Porò tempus requisitum ad faciendam dictam præsumptionem adhibitarum solennitatum est 30. vel 40. annorum, ubi mentio de iis facta non est in instrumento, & res alienata est magni præjudicii, ut Arg. *cit. c. pervenit.* & cum Abb. *ibid. num. 7.* & 10. Pirh. & Wiestner. *LL. cit.* cum lapsus ille temporis etiam ad tituli præsumptionem sufficiat. Si verò de solennitatibus facta fuit mentio, & res alienata non est tanti præjudicii, sufficiunt 10. anni, ut iidem. Quamvis Pirh. cum Menoch. *de arb. cas. 433. num. 29.* & Laym. *l. c. thes. 28.* dicat, rectius relinqui arbitrio Judicis, ut is ex conjecturis determinet, quantum temporis necessarium ad inducendam præsumptionem adhibiti consensûs aliarumque solennitatum, quas omnes adhibitas ex lapsu temporis immemorialis, indubitatum, uti etiam eas adhibitas & rite omnia acta, ex instrumento publico cum solennitatibus debitis à Notario publico confecto præsumi & probari, habet communis; cum omnia in eo dispositivè contenta vera præsumantur juxta *c. scripta de fide instrument. & l. cum precibus. C. de probat.*

Quest. 172. An & qualiter alienatio rerum Ecclesie ob omittas solennitates nulla, iisdem ex intervallo supervenientibus ratificetur?

R Esp. ad primùm affirmative cum Host. *in c. cum nos. de his que sunt à Prel. v. ratam.* Abb. *ibid. num. 3.* Redoan. *de reb. eccl. non alien. rub. 30. cas. 6. num. 10.* Sarmient. *de redit. eccl. p. 1. c. 3. num. 1.* cum communiore. Et quidem factam à Prælato sine consensu capituli, aut etiam eo reclamante per præstitum dein seu ex intervallo illius consensum, constat, & dictum est supra *ad rit. preced.* de facta vero sine consensu superioris habetur *in c. quoties. de passis.* ubi, quòd conventiones superioris consensum exigentes solidenter superveniente ejus ratihabitione. Neque his textibus obstant alii; nimirum *§. 2. de Instu. de auth. tutor. & l. obligari. §. ff. eod. ubi,* quòd initus à pupillo contractus sine autoritate tutoris, & hinc irritus, hujus consensu seu autoritate dein superveniente non convalescat. Nam in hoc est disparitas, quòd pupillo contrahenti necessarius sit consensus tutoris, ut suppleat defectum judicii, quo laborare præsumitur, & veluti informet consensum pupilli, & personam integret, adedque exigatur consensus tutoris in ipso actu, sive antequam ad alia digressus fiat, Prælato autem

autem alienanti superioris & capituli consensus necessarius sit tanquam solemnitas, quæ etiam ex intervallo superveniens à jure perinde habetur, ac si à principio in actu alienationis intervenisset; ac sic vim habet confirmandi & ratificandi Wiestn. h. t. num. 89. citatis Gail. l. 1. observ. 47. num. 5. Gonz. in cit. c. quoties. num. 13. quemadmodum alienationem rei immobilis factam à minore sine decreto Judicis, alienationem feudi sine consensu domini directi ratificari superveniente ex intervallo decreto Judicis, consensu domini, docent Barol. & Bald citari ab eodem Wiestn.

2. Resp. ad secundum, probabilis videri supervenientem solemnitatem omisam per fictionem juris non retrahit ad tempus factæ alienationis, ita ut ea sic se habeat, ac si nunquam solemnitas desiderata fuisset, sed ea ab initio valida existisset, ut Wiestn. l. c. num. 90. defendit, sed eam ratam & validam esse & haberi non nisi à tempore supervenientis solemnitatis. V. g. quod eam ratam habuit superior aut capitulum ut cum Abb. in c. cum nos. num. 5. & in c. irrita. de his que sunt à Prælat. Delb. c. 17. du. 9. in resolut. diff. scilicet. num. 12. citans insuper Molin. cit. d. 468. Quod autem interim, quo superveniant solemnitates, testire nequeat sic sine solemnitate contrahens cum Ecclesia, inde est, quod talis contractus claudicat in favorem Ecclesie, & hinc illi stare teneatur, etsi Ecclesia ei stare non teneatur, ut probabiliter docent aliqui apud Delb. du. 21. f. 1. num. 5.

Quest. 173. In quibus casibus non requirantur solemnitates ad alienationem rerum Ecclesie etiam immobilium & mobilium pretiosarum, etiam in locis, in quibus recepta Extrav. ambitiosa.

Resp. Præter plura hac de re dicta supra, ubi, quæ res alienari possint sine solemnitatibus juris, item dicta à me in for. benef. p. 3. q. 199. quæ vide. Casus hi, in quibus in locis, ubi dicta Extrav. Pauli II. quo ad omnia simpliciter recepta est, licet & sine metro censurarum aliarumque pœnarum sine solemnitatibus juris, & in specie etiam sine consensu Papæ requisito, non solum oppignorari, sed & simpliciter alienari (etiam non obstante iuramento de non alienando, ut Delb. c. 17. du. 23. num. 1.) possunt, sunt potissimum sequentes, respicientes ferè consensum Pontificis. Primus, dum necessitas non patitur moram adeundi Pontificem. V. g. si interea, quo hic adiretur, elaboretur occasio alienandi, & sic occasio utilitatis Ecclesie, vel redemptionis captivorum &c. ita cum communi. Quarant. v. alienatio. eccles. n. 42. limit. 7. Filiuc. Tom. 3. tr. 4. c. 5. n. 11. Less. de Just. l. 2. c. 24. du. 11. n. 64. Peyerin. in formular. lit. a. c. 11. num. 3. Delb. l. c. dicens, in eo casu id etiam posse regulares; inconsulto Episcopo; cum illi quod ad hoc subiecti non sint; quia lex non ligat, quando de facto servari nequit, & quæ in favorem concessa, in odium retorqueri non debeant. c. qua gratiam. de reg. jur. in 6. Secundus dum fit consumptio seu transmutatio unius rei ecclesiasticæ in aliam, siue domini alicujus directi vel utilis alienatione. V. g. dum ex vetusto calice non necessario fit crux, ex sylva minus utili vinca fructifera, si incidantur ar-

bore ad reparationem Ecclesie, præsertim, dum aliunde non supererit pecunia, & urget necessitas; cum talis permutatio non tantum non sit alienatio; quia nullum dominium transfertur, sed etiam hac ratione res Ecclesie agatur utiliter, Abb. in c. nulli h. t. Quar. l. c. Nav. l. 3. conf. 6. Peregrin. in compend. privileg. v. alienatio. du. 2. & 3. Rodriq. 99. regular. Tom. 1. q. 27. a. 3. &c. quos citat & sequitur Delb. l. c. num. 11. Bonac. de alienat. p. 2. num. 8. &c. Secus est, dum res Ecclesie venduntur, & pretium convertitur in fabricam vel aliam usum necessarium Ecclesie; quia hæc est vera alienatio, ad quem non sufficit necessitas Ecclesie, sed præter hanc requiritur inter cæteras solemnitates Papæ consensus, Quar. l. c. Delb. num. 12. Tertius, si fiat alienatio seu permutatio ab una Ecclesia in aliam (præsertim, ut ait Delb. l. c. num. 13. loquendo de Ecclesiis eidem Prælato. V. g. Provinciali vel Generali regulatum subiectis) ut probabiliter tenent Barbol. de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 95. à num. 55. Trivisan. p. 2. decis. 56. Ricc. in pr. p. 1. resol. 35. in fine. Castrop. tr. 12. d. unic. p. 15. f. 3. n. 7. Engels. h. t. num. 16. apud Reiffent. h. t. num. 49. qui tamen ipse tenet & probat oppositum, nimirum etiam in tali permutatione & alienatione requiri solemnitates tanquam conformius juri, & in praxi merito, tenendum. idem tenet Delb. du. 13. quos secutus sum supra, ubi, an & qualiter per permutationem fiat alienatio. Quartus, si fiat donatio inter regulares ejusdem monasterii; eò quod talis non sit propriè donatio, qualis sine solemnitatibus fieri à regularibus prohibetur in Extrav. ambitiosa. & decreto S. Cong. cum per eam non transferatur dominium rei donatæ in alium, sed illud maneat sicut prius penes monasterium. Naldus. v. alienatio. Delb. cit. du. 23. n. 13. qui etiam n. 14. addit, satis probabiliter idem dici de donatione facta à regulari unius monasterii regulari alterius monasterii aut provincie, ejusdem tamen ordinis, pro quo citat Ricciam. decis. 38. & 74. & Tambur. de jur. Abb. difficult. 13. q. 2. n. 19. & dicit id notandum pro donationibus rerum pretiosarum, quas regulares unius monasterii facere solent alii monasterio cum licentia solius Prælati. Contrarium tamen quod ad hunc casum sentientibus. Bonac. tr. de alien. rer. eccl. d. 1. q. unic. p. 2. n. 14. & 17. & Bordon. resol. 27. n. 1. & admittentibus solum, si res donata non excedat valorem 25. aureorum, de quo supra. Quintus casus secundum aliquos, quos sequi Barbosam cit. alleg. 95. n. 62. ex c. consensus. h. t. refert Delb. l. c. n. 16. si donatio fiat in remunerationem beneficiorum Ecclesie collatorum. Verum licet inter causas legitimas referri possit talis donatio; merito tamen de eo, utrum fieri possit sine solemnitatibus, si excedat 25. scuta dubitari potest. Sextus, dum quædam religiones à Sede Apostolica habent speciale privilegium alienandi bona etiam stabilia pro necessitate & utilitate monasteriorum sine licentia Sedis Apostolicæ vel ordinariarum loci, modò tamen in istiusmodi alienatione intervenerit consensus duarum partium ex tribus partibus fratrum, & autoritas Prioris Generalis, uti concessum à Gregorio XIII. constit. 34. ex incumbenti. Fratribus & monialibus ordinis de Monte Carmelo, quanquam istiusmodi privilegia ob eorum abutum postmodum fuisse revocata, vel saltem in tantum restricta, ut nullis regularibus intra fines Europæ existentibus liceat dictas alienationes facere absque S. Cong. Concilii expressa licentia in scriptis